

Uppdraget

Foto: Kristin Löbel / IKON

Diakonipastoral 2022

Svenska kyrkan
LULEÅ DOMKYRKOFÖRSAMLING

Upprättad av: Diakonerna i Luleå domkyrkoförsamling
Beslutad av Kyrkorådet 2022-12-01
Ersätter: Diakonipastoral Dnr F2017-0515;3 /1.1

Luleå domkyrkoförsamling
Kyrkogatan 7C
972 32 Luleå
Telefon: 0920-26 48 00

Innehåll

Innehåll	3
Församlingens uppdrag att bedriva diakoni/diakonisyn	4
Församlingens nuvarande arbete	5
Detta har vi	5
Detta gör vi – <i>Arbetskarta</i>	7
Dessa leder arbetet.....	9
Dessa möter vi – <i>Målgrupper</i>	10
Dessa samverkar vi med – <i>Nätverkskarta</i>	10
Vad vårt arbete kännetecknas av	10
Församlingens omvärld	12
Omvärldsbeskrivning	12
Kort sammanfattning av omvärldsbeskrivningen	19
Fokusområden och utmaningar samt handlingsplan	19
Presentation av fokusområden	19
Handlingsplan.....	22
Utmaningar och framtida behov samt tänkbara strategier för att möta utmaningarna	23
På kort sikt	23
På lång sikt	23
Prioriterade fokusområden samt handlingsplan	24
Församlingsövergripande.....	24
Diakoni i Centrum - samverkansprojekt	26
Sverigefinsk verksamhet:	28
Teckenspråkig verksamhet	29
Internationell diakoni.....	30
Diakoni i område centrum – Luleå domkyrka:.....	30
Diakoni i område nord – Mjölkudden	31
Diakoni i område öst – Björkskatan / Kronan.....	33
Diakoni i område öst – Hertsön.....	35
Diakoni i område öst – Örnäset	38
Uppföljningsplan	40
Källhänvisning	40
Bilagor	40

Församlingens uppdrag att bedriva diakoni/diakonisyn

Diakoni är en del av församlingens grundläggande uppgift

*"Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas."
(Kyrkoordningen, Inledning Andra avdelningen: Församlingarna)*

I detta sammanhang skall den diakonala verksamheten ses och diakonisynen utformas till stöd för människor i olika livssituationer.

"Jesus Kristus är diakonins grund. Genom hans sätt att se människor och i hans utgivande kärlek, får församlingen sin förebild i bön och handling. Diakoni är ett uttryck för Kyrkans innersta väsen och identitet.

Diakoni är hela församlingens och alla döptas uppdrag. Den föds genom människors engagemang och i diakonens särskilda uppdrag. Det diakonala förhållningssättet ska genomsyra alla verksamheter. Församlingens diakoni utgår från altaret där vardagens arbete binds ihop med söndagens mässa och sändning.

Diakoni innebär att se, möta, följa och stödja till upprättelse. Den bemyndigar människor och ger hjälp till självhjälp och är aldrig ett medel för att nå andra mål.

Den profetiska diakonin grundar sig i ett rättighetsbaserat synsätt och är en röst för alla människors lika värde i Luleå och i världen.

Diakonerna har utifrån sin kallelse och sitt vigningslöfte, ansvar att analysera de diakonala behoven i församlingen. Detta sker i samarbete med diakonerna i Nederluleå församling.

Diakonin möjliggör ett ideellt engagemang i församlingen för en större delaktighet och samhörighet.

Diakonin bedrivs utifrån två perspektiv. Det ena är Diakoni i Centrum som arbetar utifrån ett akut perspektiv med social utsatthet och komplexa frågor. Detta gör diakonin lättillgänglig både för enskilda personer och samhällsaktörer. Det andra perspektivet är den långsiktiga, relationella diakonin, som möter människor i församlingens områdesverksamheter."

Ur FIN 2023–2026 – Luleå domkyrkoförsamling

Församlingens nuvarande arbete

Detta har vi

Lokaler:

Luleå domkyrkoförsamling har fyra kyrkor med tillhörande verksamhetslokaler och samlingslokaler. Domkyrkan ligger i centrala staden i närheten av Stadsparken. Örnäs kyrka och Hertsökyrkan ligger i centrum av respektive stadsdel, Mjölkuddskyrkan ligger mellan områdena Mjölkudden och Notviken. I stadsdelen Björkskatan hyr Luleå domkyrkoförsamling Andreaskyrkans lokaler (Equemeniakyrkan, Luleå Baptistförsamling) tisdagar och torsdagar. På en av öarna i Luleås skärgård finns Småskärs kapell.

Luleå domkyrkoförsamling ansvarar för Innerstadens kyrkogård och Örnäskyrkogården. På Örnäskyrkogården finns Ljusets kapell och Hoppets kapell.

Personal:

I församlingen finns 65 anställda.

Inom kärnverksamheten (gudstjänst, undervisning, diakoni och mission), inom service, administration och begravningsväsendet, Församlingen har sju anställda diakoner, vilka är vigda enligt Svenska kyrkans ordning. En av församlingens diakoner arbetar med Sverigefinsk verksamhet, det innebär att arbetsuppgifterna sträcker sig över Luleå domkyrkoförsamlings och Nederluleå församlings område. En av diakonerna arbetar på Diakoni i Centrum, en samverkan mellan Luleå domkyrkoförsamling och Nederluleå församling. Två av pedagogerna arbetar inom skolkirken

Ideella medarbetare

I församlingen är ideella medarbetare engagerade inom de olika verksamheterna. Engagemanget kan vara enstaka insatser vid olika arrangemang men också längre insatser över tid. Varje område i församlingen har en samordnare med ansvar för det ideella medarbetarna, vanligtvis en av diakonerna. Under coronapandemin blev behovet av en nyrekrytering av ideella medarbetare tydlig, många av församlingens ideella tillhörde riskgruppen. Församlingen inledde år 2022 ett två-årigt projekt om idealitet i församlingen.

Ideella medarbetare är engagerade i följande verksamheter:

Samtal och Servering: Under Allhelgonahelgen på våra kyrkogårdar, vid särskilda satsningar som Allsång i parken, Skördemarknad, Julmarknad, Kulturnatten, Kyrkkaffe, Luncher av olika slag, Basarer, Pride, m.m.

Övrigt: Gudstjänstmedverkan, Pilgrimsvandringar, Loppisar, Områdesdagar, Alfagrupper, Besöksverksamhet, Bakning, Handarbeten, Internationellt arbete, Församlingsresor m.m.

Sverigefinsk verksamhet har ideella som medverkar på gudstjänster, mässor och vesper samt förbereder och serverar fika i grupperna. De deltar i församlingens gemensamma samlingar och fester för ideella medarbetare.

Diakoni i Centrum

"Huvudmannaskapet för verksamheten delas av församlingarna (LDF och NLF), de har olika ansvarsområden.

Båda församlingarna har ett bemanningsansvar med var sin ordinarie diakon minst 80% med arbetstid förlagd måndag – fredag 08.00 – 15.00 på DiC som är tjänstestället på Nygatan 12... En av ordinarie diakon på DiC har utöver bemanningsansvar även ett föreståndaruppdrag...

...Verksamheten har en styrgrupp som träffar 2 ggr per år. Styrgruppen består av domprost, kh, och/eller kyrkorådsordförande från respektive församling, verksamhetsledare för Centrum område (LDF) samt ordinarie diakoner för verksamheten. ... (Ur samverkansavtalet)

...Varje församling har en Bemanningsgrupp av 2–3 diakoner. Dessa diakoner bemannar tillsammans med de ordinarie diakonerna verksamheten enligt församlingens ansvarsdagar. LDF tredje diakon är uppkopplad till telefontiden på onsdagar. Bemanningsgruppen träffas 6–7 gånger /år för att jobba med verksamhetsutveckling..." (Ur samverkansavtalet och Förtydligande kring DiC:s samverkansavtal)"

Verksamheten utförs i ett samarbete mellan Luleå domkyrkoförsamling och Nederluleå församling och ska bedrivas i geografiskt centrala lokaler"

Sverigefinsk verksamhet: diakoni

De flesta verksamheterna och grupperna på finska organiseras i område Östs lokaler och i Luleå domkyrka. Men genom att verksamheten omfattar både Luleå domkyrkoförsamlings och Nederluleå församlings geografiska område, innebär det, att en del av de diakonala arbetsuppgifterna ligger utanför Luleå domkyrkoförsamlingens område, t.ex. hembesök och besök på vård- och omsorgsboenden.

Teckenspråkig verksamhet

Vill erbjuda mötesplats på teckenspråk för gemenskap och samhörighet. För döva och teckenspråkiga finns inte många mötesplatser i vårt samhälle därför finns ofta en stor ensamhet bland individer i denna grupp vilket gör att dessa mötesplatser är betydelsefulla.

Verksamheten bedrivs av personal anställd i Luleå domkyrkoförsamling. En präst som arbetar 50% av sin tjänst inom teckenspråkig verksamhet. En assistent inom församlingsverksamheten arbetar 25% av sin tjänst med teckenspråkig verksamhet. De samverkar även med teckenspråkiga kollegor både inom stiftet och nationellt. Fyrkanten är upptagningsområdet.

Sjukhuskyrkan, Sunderby sjukhus

Sjukhuset i Luleå är placerat i Sunderbyn, Nederluleå församling. Svenska kyrkans anställda i sjukhuskyrkan är anställda av Nederluleå församling. Sjukhuskyrkan är en ekumenisk kyrka, ett samarbete mellan Svenska kyrkan och frikyrkorna. Sjukhuskyrkan har lokal i sjukhuset trapphus K plan 6 där finns även Stillhetens rum som alltid är öppet. Inom sjukhuskyrkan arbetar två präster och två diakoner. Sjukhuskyrkan arbetar i första hand inom den slutna vården, alltså på sjukhus. De hänvisar eller kontaktar företrädare för andra religioner/kyrkor vid behov. Sjukhuskyrkan har beredskap dygnet runt, hela året.

Sjukhuskyrkans personal möter människor för samtal och själavård, det kan vara inläggande patienter, anhöriga, personal. Gudstjänster och andakter hålls vanligtvis i Stillhetens rum men under coronapandemin har dessa varit inställda. Gudstjänst /Nattvard sker även i enskildhet hos den sjuke om önskemål finns. Det finns även möjlighet till dop i krissituationer.

Budget

Budget för de diakonala verksamheterna beslutas varje år samtidigt som församlingens verksamhetsplan godkänns och presenteras i styrdokumentet "Verksamhetsplan och budget" med översiktliga beskrivningar av verksamheten, sammanfattade styrkort och budget.

Detta gör vi – *Arbetskarta*

Församlingsövergripande

STÖD – ENSKILDA SAMTAL, SJÄLAVÅRD OCH HEMBESÖK

Diakoner och präster möter människor för själavårdande samtal; enskilt eller i grupp. Hembesök och besök på olika särskilda boenden sker regelbundet av församlingens diakoner. Församlingens pedagoger har enskilda samtal med barn/ ungdomar/unga vuxna. Enskilda samtal sker både fysiskt och per telefon.

STÖD – ARBETE MED KRISSTÖD SAMT ARBETE MED SÖRJANDE

Församlingen erbjuder sorgegrupper samt stöd vid kriser av olika slag. Diakonerna har ett särskilt ansvar för detta. I kommunens POSOM-grupp ingår representanter från församlingen, en pedagog och en diakon. Skolkyrkopedagogerna finns med i alla gymnasieskolans krisgrupper. Pedagogerna på områdena finns med som kontaktpersoner i skolornas krisplan. Under Allhelgonahelgen samt vid vårens Kyrkogårdsdag bemannar diakonerna och kyrkogårdspersonalen kyrkogårdar och kapell. Vid båda tillfällena erbjuds samtal och stöd. Diakonerna medverkar även i det olika Minnesgudstjänsterna under Allhelgonahelgen.

GEMENSKAP – MÖTESPLATSER

Församlingen erbjuder olika former av gemenskap som ett sätt att bryta ensamhet och isolering samt att förebygga ohälsa. Mycket av arbetet sker i öppna gemenskapsskapande verksamheter och caféerna med olika inriktningar. Det finns även grupper som möts utifrån olika inriktningar och teman som utformats utifrån behov på respektive område. Exempel: Liten & Stor, Efter plugget, Taco-kvällar, Diakonal mötesplats, Tisdagscafé, Gårdscafé, Handarbetscafé, Torsdagsträffar, Torsdagscafé, Kyrköppet, Musikcafé, Kyrkkaffe

MÖJLIGHET TILL EGENFÖRSÖRJNING – EKONOMISKT OCH MATERIellt STÖD

I församlingen finns en diakonal stödfond där församlingsbor kan söka ekonomiskt bidrag. Beslut om eventuellt bidrag fattas av Diakonistödsgruppen. Diakonerna i församlingen handlägger ekonomiska ärenden, som sedan skickas till Diakonistödsgruppen eller andra fonder både inom Svenska kyrkan och utanför till andra organisationer.

Till församlingen skänks gåvor av olika slag av församlingsbor, föreningar och företag. Mycket av den ekonomiska och materiella nöden försöker

lösas i första hand med andra medel än ekonomiska bidrag; som genom att dela ut mat, kläder och andra förnödenheter. Församlingens mat och klädförråd är placerat i Diakonins hus. Barnkläder förvaras i Örnäsgården.

Andlig fördjupning och kulturell diakoni

Inom kommunen finns det 12 kommunala vård- och omsorgsboenden samt 3 trygghetsboende och 2 årgångshus för äldre. (December 2021) Diakoner gör regelbundna besök på de olika särskilda boenden och trygghetsboenden. Regelbundet firas även gudstjänster/andakter eller sångstunder, musikerna i församlingen medverkar. Samverkan sker med olika frikyrkor när det gäller vård och omsorgsboenden i centrum.

Samtliga diakoner medverkar regelbundet i gudstjänster och mässor. Omfattning och uppgift varierar beroende på område/verksamhet samt diakonens arbetsinriktning.

Diakonerna leder andlig fördjupning och vuxenundervisning. Exempel: Alpha-grupper, kristen djupmeditation, retreatar och stilla kvällar, pilgrimsvandringar, bibelstudium, frälsarkransen, livsstegen, tro&liv, lunchbön, m.m.

Dessutom är ideella medarbetare engagerade i: Domkyrkans vänner, Sommarvärdar, Internationell grupp, Ideella med punktinsatser, gruppleddare, Inom de olika bostadsområdena finns församlingen representerad vid olika evenemang som Hertsödagen, Notasdagen, Örnäsdagen, Pride, Kulturnatten, Allsång i parken, Fyndmarknad Arcushallen, Julfirande, Församlingsresor, m.m.

Detta gör vi - Diakoni i Centrum (DiC)

”DiC skall vara ett nytt sätt att samordna och bedriva gemensam diakoni i Luleå. DiC ska fungera som ett komplement, en förstärkning till de svåra frågorna och de snabbt förändrande behov som människorna har. Verksamheten skall göra diakonin lättillgänglig för både enskilda människor och till samhällsaktörer. Det ska vara enkelt att ta första kontakt med en diakon oavsett i vilket geografiskt område den enskilda personen eller samhällsaktören tillhör.

Arbetet innefattar missbruk, psykisk ohälsa, ekonomiska ansökningar, de ökade behoven för stöd och självvårdande samtalen men också en ökad känsla av isolering, utanförskap och behov till gemenskap.

Verksamheten ska inrikta sig till att ge stöd till självhjälp, till att bemyndiga människorna, hitta de inneboende krafterna som varje enskild människa har. Inrikta stödet till att se det friska hos varje människa och förstärka det.

Verksamheten utförs i ett samarbete mellan Luleå domkyrkoförsamling och Nederluleå församling och ska bedrivas i geografiskt centrala lokaler” (Ur samverkansavtalet)

Mål:

Gemenskap = Erbjuda gemenskap mellan besökarna under Öppenverksamhet samt hänvisa besökarna till gemenskapskapande verksamheter i områdes- / stadsdelskyrkor

Möten = Erbjuda enskilda samtal, ekonomisk rådgivning och stöd vid myndighetskontakter. Delta i möten med samverkanspartners.

Sinnesro = Erbjuda olika former, tider och platser till människor att möta sin andlighet och fördjupa sin tro.

Kaffe och smörgås = Vid akut behov kunna erbjuda mat, kläder och andra basala förnödenheter.

Röstbärare = Utifrån den samlade kunskapen i Diakoni i Centrum, kring komplexa frågor, möta behoven i det lokala samhället och vara en röst för utsattheten hos enskilda och grupper.

Detta gör vi - Sverigefinsk verksamhet: Diakoni

Inom det sverigefinska arbetet har vi: Diakonala grupper: Vännernas hållplats, Handarbetscafé. Vuxenundervisning: Bibelsamtal. Regelbundna andakter på vård- och omsorgsboende Kronan, efter inbjudan också i andra vård- och omsorgsboenden och trygghetsboenden, särskilt vid jul. Besök på institutioner och samtal där, sjukhusbesök. Medverkan i speciella kulturförknippade gudstjänster som återkommer årligen samt jubileumsdagar; Sverigefinnarnas dag, Morsdag, Självständighetsdagen, De vackraste julsångerna. Särskilda satsningar: Församlingens bussresa, Hertsö marknad, Syltsöndag. Närvaro i samrådsgrupper för nationella minoriteter och äldrefrågor, i vilka Luleå kommun är sammankallande

Detta gör vi - Teckenspråkig verksamhet

Målet för verksamheten är att en språklig minoritet ska kunna känna att det finns en plats för dem i kyrkan/församlingen. Att varje individ känner sig sedd och bekräftad. Att vi som församling även möter de diakonala behov som individuellt finns i gruppen samt att vi samverkar med andra inom området teckenspråk. Gudstjänster och självvårdande samtal är en viktig del av verksamheten.

Dessa leder arbetet

Domprosten tillsammans med kyrkorådet har det övergripande ansvaret för att församlingens grundläggande uppgift fullgörs samt att resurssäkra arbetet.

Verksamhetsledarna på respektive område har det övergripande ansvaret för verksamhet och arbetsmiljö. Diakonen leder det diakonala arbetet i varje område. Samverkan med områdets övriga medarbetare i arbetslaget är viktigt.

Diakonerna träffas en gång i månaden för verksamhetskollegium där samordning av församlingens diakonala arbete sker. Diakonkollegiet leds av en verksamhetsledare i församlingen. En gång i månaden har diakonerna APT, en arbetsmiljöträff med reflektionstid. Kollegiet leds av föreståndaren för DiC. Församlingens Diakonipastoral ligger till grund för arbetet och den framtida diakonala utvecklingen. Diakonerna reviderar regelbundet Diakonipastoralen. Luleå diakonträff har med åren blivit en viktig samverkansträff för de gemensamma diakonala insatserna i Luleå. Diakonerna i Nederluleå församling, Råneå församling och Luleå domkyrkoförsamling möts regelbundet för planering, genomförande, utvärdering av gemensamma insatser. De diakonala behoven och samhällets förändring är en grund för det gemensamma diakonala satsningarna i Luleå.

Dessa möter vi – *Målgrupper*

Diakoni i Centrum

Målgrupp: Verksamheten är i första hand för människor med beroendeproblematik, psykisk ohälsa, ekonomisk utsatthet eller som lever i eller nära hemlöshet.

Sverigefinsk verksamhet

Arbetets tyngdpunkt ligger i de första generationens äldre människor, pensionärerna över 65 år och som är för det mesta kvinnor. Kulturförknippade högtider samlar också män och yngre familjer med barn. Sångskoj erbjuds för barn 4–7 år.

Teckenspråkig verksamhet

Målgrupp: Döva, personer med dövblindhet, hörselskadade, andra teckenspråkiga.

Område Centrum Nord Öst

Diakonin i alla områden möter människor i alla åldrar och i olika livssituationer, från olika kulturer och sociala sammanhang.

Dessa samverkar vi med – *Nätverkskarta*

Diakonin i Domkyrkoförsamlingen samarbetar med många olika organisationer både från frivilligsektorn och från den offentliga sektorn. Mycket utav samarbetet och samverkan med olika myndigheter sker genom arbetet i Diakoni i Centrum men även i områdena samarbetar diakonerna med olika samhällsaktörer utifrån områdenas specifika behov.

Ibland saknar samarbetet en tydlig förankring både i församlingen och i organisationerna ifråga. Detta p.g.a. att samarbetet har initierats genom ett enskilt ärende. Den här typen av samarbetsformer blir lätt sårbara. När personalen byts eller det blir andra förändringar i organisationer så kan det välfungerande samarbetet försvinna.

- Luleå kommuns vård- och omsorgsboenden, skolor, bibliotek,
- Luleå kommun; olika förvaltningar främst socialförvaltningen
- Region Norrbotten, dess hälsocentraler, psykiatri
- Företag
- Ideella föreningar
- Samarbete med andra kristna samfund
- Områdesgrupper

Sverigefinsk verksamhet samverkar dessutom med

- Sjukhuskyrkan i Sunderby sjukhus
- Representanter från frivilligsektorn: Finska-Föreningen och Föreningen Norden

Vad vårt arbete kännetecknas av

Diakoni är hela församlingens uppdrag. Den föds genom människors engagemang och i diakonens särskilda uppdrag. Omsorgen om varje människa ska genomsyra församlingens alla verksamheter.

Luleå domkyrkoförsamlings diakoni ska söka samarbete och samverkan med andra aktörer i konkreta situationer. Den ska samla, inspirera och utrusta ideella medarbetare på ett sätt som får dem att känna sig delaktiga i församlingens diakonala arbete.

Domkyrkoförsamlingens diakonala verksamheter ska ledas utifrån församlingens vision "Följ med och se".

Inspirerande mål för Luleå domkyrkoförsamlings diakoni

- Arbeta vidare för en diakoni i rörelse, som följer den föränderliga verkligheten – djupt förankrad i kyrkans uppdrag.
- Se över och utveckla församlingens ideella arbete

Ur boken Vägledning för diakoni hämtar vi följande diakonidefinition och visioner:

Diakoni är "Kyrkans uppdrag att genom omsorg om medmänniskan och skapelsen utöva kristen tro i handling.

VISION FÖR DIAKONINS IDENTITET:

Guds kärlek förmedlad och skapelsen återupprättad

VISION FÖR DIAKONALT FÖRHÅLLNINGSSÄTT:

Att med Jesus som förebild möta andra utifrån ett jämlikt förhållningssätt

VISION FÖR DIAKONAL VERKSAMHET:

Svenska kyrkans diakonala verksamheter är strategiskt genomtänkta och långsiktigt hållbara.

VISION FÖR DIAKONINS UTÖVARE:

Diakonin upplevs och organiseras som hela församlingens uppdrag. Diakonen är det diakonala arbetets sakkunniga. ”

Församlingens omvärld

Omvärldsbeskrivning

Följande omvärldsanalys är baserad på Luleå kommuns befolkningsundersökning – Luleå kommuns befolkningsstatistik, intervjuer med samhällsaktörer och församlingsbor. Diakonipastoral Luleå domkyrkoförsamling 2020.

Luleå domkyrkoförsamling är indelat i tre områden:

- **Centrum:** Centrala Luleå, Östermalm, Bergviken, Kallkällan och Klintbacken.
- **Nord:** Mjölkudden, Munkeberg, Notviken, Tuna samt en del av Karlsvik.
- **Öst:** Björkskatan, Hertsön, Kronan, Lulsundet, Lerbäcken, Lövskatan, Malmudden, Skurholmen, Svartösten samt Örnäset.

Område Centrum – Luleå domkyrka

Centrum består av Centrala Luleå, Östermalm, Bergviken, Kallkällan och Klintbacken.

Centrala Luleå består av delområdena: Innerstaden, Norra hamnen, Gültzaudden, Västra stranden, Oscarsvarv, Södra hamnen, Stadsviken, Charlottendal, Östermalm

Bergviken består av delområdena: Kallkällan, Gamla Bergviken, Klintbacken, Skogsvallen, Skutviken

I området bor 13 162 personer.

I området finns företag, butiker, restauranger, caféer, Det finns även lokaler för ex. bibliotek, konst, teater, musik, idrott och handel, museum och religiös verksamhet/församlingar. I centrum finns flera administrativa verksamheter som Luleå kommun, Luleå stift, Län och Region Norrbotten. Här finns hälsocentraler, tandvårdskliniker. Den stora delen av arbetsplatser som finns i centrum gör att många pendlar in och ut till centrala Luleå.

Gymnasieskolorna i Centrum, bl.a. i gymnasiebyn, samlar ungdomar från alla stadsdelar, byar och även kringliggande kommuner. Det finns en LM-skola (F-6), en H-skola (7-9). Här finns förskolor, trygghetsboenden och vård- och omsorgsboenden.

De största evenemangen i Luleå organiseras i centrum. Här finns också de flesta övernattningsmöjligheterna och hotellen samt busstation och järnvägsstation. Detta innebär att det finns många människor på genomresa och turister. Kulturhuset med många arrangemang. I området finns Pontusbadet, Baskethall, Södra och Norra hamnområden, Gültzauddens badplats,

Bergviken har flera livsmedelsbutiker och Skutvikens handelsområde har de senaste åren vuxit med nya företag och affärer. Inom Bergviken finns fritidsanläggningar t.ex. idrottsplatsen Skogsvallen, Ishallen, Klätterhall och Luleå Kajakklubbs lokaler, m.fl. I Bergviken finns en Montessoriskola (F-9) och en friskola (F-9). Här finns förskolor samt vård- och omsorgsboenden.

Reflektion: Centrum kan upplevas som ett livligt område med ganska stor rörlighet och genomströmning av människor. Detta leder också till att

centrum kan kännas och upplevs som mer splittrat område, där det är svårare att skapa en "vi känsla" än i andra områden. Fler mötesplatser behövs i centrum allt i från lokaler till torg, parker och grönområden.

Område Nord – Mjölkkuddskyrkan

Område Nord består av bostadsområdena: Mjölkkudden, Notviken, Karlsvik

Mjölkkudden består av delområdena: Munkeberg, Guldkusten, Mjölkkudden, Ankarkronan, Radiomasten

Notviken består av delområdena: Tuna, Gamla Notviken, Notviksstan, Jernstan

Karlsvik består av delområdena Karlhäll och Arcus

I området bor 6510 personer.

En av Luleås större bostadsområden är Mjölkkudden som är en stadsdel på gång- och cykelavstånd från centrala Luleå. Här finns flera lägenheter och villor. Notviken är belägen vid västra utfarten från centrala Luleå invid Bodenvägen (Väg 97). Bebyggelsen består mest av mindre villor.

På Tunaområdet bor det många utrikesfödda. Mjölkkudden har många äldre.

Mjölkkudden har livsmedelsbutik, pizzeria, frisör, gym, kyrka. Idrottsplatsen ligger i området Notviken bredvid Tunaskolan. Där sker den årliga Notasdagen.

Tuna har en pizzeria, mindre kiosk.

Under år 2022 lades hälsocentralen på Mjölkkudden ner och några lokaler i centrum är tomma. I området finns tre vård- och trygghetsboenden, ett trygghetsboende, tre gruppboendestäder samt både stödbostäder och serviceboenden.

I Mjölkkudden-Notviken finns en L-skola (F-3), en LMH-skola (F-9), tre förskolor. Det finns ingen fritidsgård för ungdomar.

Industriområdet Notviksstan inrymmer företag, restauranger och affärer.

Karlsvik inrymmer Arcus campingområde, Luleås största campingplats med många övernattande turister maj-oktober. Inom Arcus camping hyr även kommunen stugor för personer som är bostadslösa. Där finns sommartid restauranger och kiosk, mindre affär. Ett av kommunens utebad, Arcusbadet finns i Karlsvik samt en stor idrottshall Arcushallen där det anordnas olika större evenemang, bl.a. Fyndmarknader.

Området ligger längs med en vik av Luleå älv och naturområden med strövområden längs vattnet. Där finns även badplatser längs strandkanten.

Reflektion: Sedan hälsocentralen lades ner är de som bor inom området hänvisade till övriga hälsocentraler i Luleå. Mjölkkuddens centrum har sedan hälsocentralen stängdes blivit än mer ödsligt.

Kollektivtrafiken har många busslinjer som går igenom hela området. Det går ofta bussar både in till Luleå centrum samt till Storhedens handelsplats. Det planeras för fler bostäder på olika platser i området.

Luleå kommun har genomfört en utredning angående skolorna i Luleå. Sedan Munkebergsskolan lades ner går barnen från Mjölkkudden på Tunaskolan. Under 2023 kommer det att ske förändringar kring förskole och skolsituationen, lokaler skall byggas om och viss omflyttning av barn/elever

kommer att ske Eftersom Tunaskolan är trångbodd har det inte funnits lokal för fritidsgård.

Det bor många äldre på Mjölkudden och här finns två mycket aktiva pensionärsorganisationer. Den ena har en samlingslokal som används även av andra föreningar.

Det finns många barn och ungdomar och vuxna från olika kulturer. Området har en del socioekonomiska utmaningar; relativt många med låga inkomster.

Område Öst – Björkskatan

Björkskatans område består av Björkskatan/Kronan och Lulsundet

Björkskatan består av delområdena: Stormvägen, Lävägen, Snövägen, Björkskatacentrum, Blidvägen, Hagelvägen, Regnvägen, Höstvägen, Midsommarvägen, Vårvägen

Kronan består av delområdena: Östra Kronan, Kronanhöjden, Kronanbacken, Lulsundsberget Kronandalen, Ormberget

Lulsundet består av delområdena: Södra Lulsundet, Norra Lulsundet

I området bor 7 351 personer.

Björkskatans/ Kronan bebyggelse består av villakvarter, hyreslägenheter och bostadsrätter.

Lulsundets bebyggelse utgörs av villor och radhus förutom de särskilda boenden som finns i området.

I Björkskatans centrum finns flera studentboenden, vård- och omsorgsboende, ett trygghetsboende och ett flertal boenden för människor med funktionsvariationer. Ett HVB-hem för ensamkommande flyktingbarn.

Det finns inget sammanhållet centrum, utan Björkskatans centrum består egentligen av flera kärnor. Det ena består av en mindre galleria med dagligvaruaffär med post-och spelbutik, restaurang och träningslokal. Det finns en stor kommunal högstadieskola, två kommunala låg- och mellanstadieskolor, en friskola åk. F-9, bibliotek, golfhall med restaurang. Björkskatan är ett av de barnrikaste område i staden. Den andra gallerian har hälsocentral, tandläkare, apotek, frisör, restaurang och café och Norrbottens museums arkiv mm. PRO har en lokal i området.

I området finns en kyrka, Luleå Baptistförsamling/Equemeniakyrkan driver den. Svenska kyrkan hyr den två dagar i veckan för sin verksamhet. Många äldre bor på Björkskatan.

Bostadsområdet Kronan ligger cirka 3 km från Luleå centrum Från början låg regementet LV7 här. Men sedan regementet flyttades till Boden 1992 och under de senaste åren har bostäder börjat byggas inom området. Kronan har en F-6 skola och två förskolor, ett vård- och omsorgsboende, bland annat en avdelning för finskspråkiga. Kronan saknar eget centrum men bostadsområdet är fortfarande under uppbyggnad.

Ormbergets friluftsområde ligger i närheten av bostadsområdet Kronan. Här finns flera olika motionsslingor och vintertid finns spår för längdskidor, och utförsåkning.

I bostadsområdet Lulsundet finns en av Luleås badstränder och även här ligger friluftsområdet Ormberget nära. På Lulsundet finns ett vård- och

omsorgsboende, ett HVB-hem för tvångsomhändertagna flickor Här finns också ett antal företag. Lulsundet saknar eget centrum.

Reflektion: Det finns inte något sammanhållet centrum i Björkskatans område vilket gör att människor rör sig på flera olika platser inom området. I Björkskatans/ Kronan området bor ett stort antal höginkomsttagare, och medelinkomsten är bland de högre i staden. Det finns dock åtskilliga med mycket låg inkomst, vilket gör att kontrasterna blir stora. Enda lokalen för kyrkans verksamhet är Andreaskyrkan på Björkskatan som församlingen hyr två dagar i veckan. I Kronanområdet har församlingen ingen samlingslokal och det blir därför svårt att inbjuda och starta verksamheter där.

Område Öst – Hertsön

Hertsöns område består av Hertsön och Lerbäcken.

Hertsön består av delområdena: Hertsökullar, Hertsöcentrum, Hertsölund, Hertsöängar, Kalvholmen

Lerbäcken består delområdena: Västra Lerbäcken, Östra Lerbäcken

I området bor 6 808 personer

Hertsön ligger 5 kilometer öster om Luleå centrum och är det största bostadsområdet i Luleå utanför Centrum, både till ytan och till befolkningmängden.

Lerbäcken betraktas som en del av Hertsön, Båda stadsdelarna byggdes under 1970-talet.

Området består av lägenheter och villor, samt en viss del landsbygd med ombyggda sommarstugor med fast boende. Det finns ett stort antal boenden för personer med funktionsvariationer, och Krongyllen – en samling lägenheter för äldre missbrukare. Ett +65 Seniorboende "Årgångshus" finns bredvid kyrkan. Området har en vårdcentral, och Luleås Covid-vaccination finns här. I Centrum finns livsmedelsbutik, Café, Pizzeria, Frisör, Gym, kiosk, ett laestadianskt kapell och Svenska kyrkan. Det finns stora fotbollsplaner som även används till konserter, bilbingo och loppmarknader, förutom till olika sportaktiviteter.

Hertsön är ett av det barntätaste bostadsområde. Där finns sex förskolor, en lågstadieskola (F-3), en låg- och mellanstadieskola (F-6) och en mellan- och högstadieskola (4-9). fritidsgård och bibliotek finns också här, Hertsöskolan kommer att rivas på grund av fuktskador. Verksamheterna är nu inrymda i moduler bakom de ordinarie byggnaderna. En ny skola kommer att byggas på samma plats som den förra, alldeles bredvid kyrkan, Ett badhus kommer också att byggas i Hertsö centrum.

Längst ut på Hertsön vid koloniträdgårdarna ligger Hertsö Miljögård med fikaservering i lantlig miljö. Där finns även ett ridhus och ridvägar. Skogsmiljön kring gården är anpassad för personer med funktionsvariationer.

Inom området finns Hertsöträsket, som är ett friluftsområde med möjlighet till vandringar, fiske, grillplats mm. Luleå Sportklubb har möjlighet att låna ut utrustning till barn och ungdomar som lever i ekonomisk utsatthet. Kommunen har med olika föreningar bland annat sommaraktiviteter för barn och unga på torget utanför kyrkan.

Lerbäckens bostadsområde består till största delen av småhus omgivna av skog och grönområden. Men det finns också ett mindre hyreshusområde från sjuttioalet som ägs av Lulebo.

Just nu prospekteras en ny del av Hertsön, Hertsödalen, vilket kommer att göra att Hertsön ytterligare ökar i storlek. Framför allt flerfamiljshus för omkring 2000 personer kommer att byggas, och ett stort industriområde, Hertsöfältet, planeras. Luleå Kommun som helhet förväntar att antalet äldre samt barn och ungdomar kommer att öka under den närmaste perioden. Då detta är grupper som framför andra bor i hyreslägenheter kan det förväntas att både fler yngre och fler äldre kommer att finnas i området.

Reflektion: Arbetsmarknadsförvaltningen Luleå Kommun har varit aktiva i att skapa förutsättningar för vuxna i området, bland annat genom "Hjärtpunkten" med lunch och fika och i centrumhuset finns "Montern" som är en plats för föreningar i centrumhuset att kunna träffa Hertsöborna. Nu håller den satsningen på att förändras.

Eftersom skolan skall rivas är PRO och andra föreningar utan lokal för sin mötesverksamhet. Ett arbete pågår för att se över möjlighet att ordna möteslokal för föreningar. Lulebo är aktivt drivande i att samla alla goda krafter för att öka områdets trygghet, standard och rykte.

I Luleå kommuns jämförelse av bostadsområden framgår att Hertsön är ett område med högt ohälsotal, hög arbetslöshet, hög andel med ekonomiskt bistånd. (Sociala kompassen). Även om det finns viss utsatthet finns det även många resursstarka personer i området.

Område Öst – Örnäset

Område Örnäset består av bostadsområdena: Örnäset, Skurholmen, Malmudden, Svartöstaden, Lövskatan.

Örnäset består av delområdena: Örnäscentrum, Krongårdsringen, Edeforsgatan, Alderhagen, Bågskyttebanan, Hällbruksgatan, Växthuset.

Skurholmen består av delområdena: Västra Skurholmen, Burströmska gårdan, Smedkroken, Östra Skurholmen, Södra Bredviken, Norra Bredviken, Hagaplan, Knöppelåsen, Fridhem

Malmudden består av delområdena: Malmbanan, Svartholmen

Svartöstaden består av delområdena: Svartöberget, Norra Svartöstaden, Södra Svartöstaden, Svartöbrinken, Malmkajen, Svartön, Älvnäset

Lövskatan består av delområdena: Norra Lövskatan, Södra Lövskatan

I området bor 9 083 personer

I stadsdelens norra del ligger Örnäset som byggdes ut under 1950-talet som stadens första större bostadsområde med ett modernt utseende.

Största delen av Örnäset består idag av hyresrätter med det finns också bostadsrätter. I norra och södra Örnäset finns en del äldre villabebyggelse. I Örnäset bor det flesta i hyresrätt. En mindre del bor i bostadsrätt och en del i villor. Det finns även gruppboenden och stödboenden för människor med funktionsvariationer.

Det bor för närvarande ukrainska flyktingar på området. I området ligger kommunens aktivitetscentrum Jobbcenter Södra som också har en kommunbutik och en lunchrestaurang/fik. I området finns det tre

kommunala vård och omsorgsboenden och ett trygghetsboende samt ett årgångshus.

I Örnäsets centrum rör sig relativt mycket folk dagtid. Busstransporten till centrala Luleå är god. Området har en hälsocentral, apotek, förskolor, skola åk 1-9 samt fritidsgård, caféer, restauranger, secondhand butik, frisör, gym, mindre butiker, stora Coop. Flera föreningar har sina lokaler i Örnäsets centrum. Det finns lokaler och anläggningar som inbjuder till olika utomhusaktiviteter, t.ex. utomhusbadet Aronsbadet, en idrottsanläggning bestående av fotbollsplaner sommartid och hockeyrink vintertid. Luleås skatepark, m.m.

Skurholmen består av delområdena: Västra Skurholmen, Burströmska gårdan, Smedkroken, Östra Skurholmen, Södra Bredviken, Norra Bredviken, Hagaplan, Knöppelåsen, Fridhem, Kvarnbäcken

Bebyggelsen på Skurholmen består till större delen av låga hyreshus och villor samt flerfamiljsområde Burströmska Gården. I Skurholmen finns en LM-skola (F-6), fyra förskolor samt ett vård- och omsorgsboende. Här finns också vårdcentral och folktandvård.

Svartöstan är en gammal arbetarstadsdel i Luleå med genuin kåkstadsbebyggelse. Svartöstan är numera landets enda kåkstad som i stort sett är bevarad intakt. En av SSAB:s stora anläggningar, ligger i Svartöstan. I dagens Svartöstan finns även några modernare småhus, och mindre hus med lägenheter. I Svartöstan finns en förskola.

Malmudden är en av Luleås fem minsta stadsdelar med villor och flerbostadshus. I området finns restaurang, café, frisör samt ett par mindre butiker. I Malmudden finns ett vård- och omsorgsboende.

Lövskatan består av delområdena: Norra Lövskatan, Södra Lövskatan. Huvuddelen av stadsdelen byggdes i mitten av 1900-talet. I väster och söder finns Svartölandets industrier. I Lövskatans norra del finns Norrbottens enda katolska kyrka tillhörande S:t Josef Arbetarens församling.

I Lövskatan finns en förskola samt ett vård- och omsorgsboende.

Församlingens verksamhet bedrivs i huvudsak i Örnäsets kyrka och i Örnäsgården som ligger närläget i Örnäsets centrum. En del verksamhet sker på omsorgs- och trygghetsboendena samt skolan.

Reflektion: Efter pandemin har ensamheten i området blivit mer tydlig och församlingens verksamhet Diakonala Mötesplatsen är välbesök. Många uttrycker ett behov av gemenskap. Att erbjuda en öppen verksamhet som möjliggör för människor att bryta isolering är viktig. Många som lever ensam har hittat gemenskap med andra här. Det är också en plats där man kan prova på att vara ideell medarbetare.

Området har en del sociokulturella utmaningar, många lever på små marginaler, låga inkomster, försörjningsstöd, arbetslöshet är relativt hög. Det bor för närvarande ukrainska flyktingar på området. De har genom församlingens verksamhet Mötesplatsen fått kontakt med svenskar i området.

I dagsläget upplevs området relativt lugnt, många som bor här har bott här länge och har sina rötter här. Detta skapar en tydlig vi-känsla i området.

Sverigefinsk verksamhet

Svenska kyrkans finskspråkiga verksamhet är till för människor boende både i Nederluleå församling och Luleå domkyrkoförsamlings geografiska område. All finskspråkig verksamhet är koncentrerat till Luleå domkyrkas lokaler, större delen av sverigefinlänarna bor i Luleå domkyrkoförsamling. Tre grupper samlas i Örnäsårdens olika lokaler och gudstjänster/mässor/vesper firas för det mesta i Luleå domkyrka, några gånger också i Örnäs kyrka. Också i Hertsökyrkan samlas en grupp och vuxenkören har sina övningar där.

Enligt lagen ska skolor, kommuner och alla andra myndigheter uppmuntra och synliggöra sverigefinsk kultur. Den är en del av den svenska kulturen och har varit det under nästan tusen år. (www.minoritet.se 2020-03). Sverigefinnarna är en erkänd nationell minoritet, med egen flagga och egen högtidsdag (24/2). Sverigefinska barn har rätt till modersmålsundervisning och Luleå kommun erbjuder tvåspråkig förskola fr o m hösten 2019 i Charlottendals förskola med finska, meänkieli och samiska. Väsentligt tvåspråkig förskola är en rättighet för nationella minoriteter i en förvaltningskommun. Samarbete med förskolan och finskspråkiga barn har startats.

Behovet av vård- och omsorgsboende för den första generationens sverigefinnar, som flyttade till Sverige på 60 - 70-talet, har börjat öka. Luleå är förvaltningsområde sedan 2013-02-01 för finska och sedan 2018-02-01 för meänkieli och samiska. Under våren 2021 flyttade de första finsk- och meänkielitalande äldre till Kronans nya vård- och omsorgsboende till avdelning Hirvi-Älg som har både finsk- och meänkielitalande personal. Direkt efter flytten började en kö bildas av dem som vill flytta till denna avdelning. Där hålls andakt/sångstund/mässa var tredje vecka. Det finns 18 äldreboenden i Luleå Kommun varav 16 inom Luleå domkyrkoförsamling och Nederluleå församling. För närvarande bor många sverigefinnar utspridda i olika boenden vilket gör det svårt att besöka dem regelbundet. Det blir mera i form av hembesök hos en enskild äldre person och på något omsorgsboende med värdinna som ordnar till exempel självständighetsfirande för sverigefinlänare och önskar kyrkans närvaro. Av Luleås sex Trygghetsboenden finns fem inom Luleå domkyrkoförsamling och Nederluleå församling är vanliga hyreslägenheter för 65+ som erbjuder fysisk och social trygghet samt gemenskapslokaler. En del av dem efterfrågar också kyrkans närvaro, särskilt vid självständighet och jul.

Statistiken från SCB från 2020-12-31 visar att antalet första generations finlänare (dvs. finskspråkiga och finlandssvenskar) i Luleå domkyrkoförsamling är 1088 och Nederluleå församling 568, totalt 1656. Andra generationen i domkyrkoförsamlingen består av 2936 och tredje 3583, totalt 7607. Antalet andra generations finlänare i Nederluleå är 1758 och tredje generationen 2875, totalt 5201. Totalt bor 12 808 sverigefinlänare inom dessa två församlingar.

I Råneå församling bor totalt 587 och då blir Luleå kommuns totala antal sverigefinlänare i tre generationer 13 395 personer.

Kort sammanfattning av omvärldbeskrivningen

- *Det finns ett intresse till ideellt engagemang i sociala frågor. Det ideella engagemanget ser annorlunda ut än tidigare. Fler vill göra punktinsatser och vara engagerad i de verksamheter man redan deltar i.*
- *Oron över framtiden har ökat. Särskilt oron för privatekonomin. Skulder hos kronofogden har ökat. Även oro för miljö och världsläget avspeglar sig i samtal med diakonerna.*
- *Hertsön, Örnäset och Notviken är socioekonomiskt mer utsatta bostadsområden*
- *I Hertsön, Centrum och Örnäset bor högst andel utrikesfödda.*
- *Luleå kommun har bostadsbrist. Hertsöheden är ett nytt planerat bostadsområde. Kronan väntas växa ytterligare.*
- *Hertsön är det barnrikaste området, därefter kommer Björkskatan och Skurholmen.*
- *De äldre i församlingen (65+) är ofta bosatta i centrala Luleå. Därefter kommer Mjökudden, Skurholmen, Björkskatan, Hertsön, Bergviken*
- *Många sverigefinländare bor i Luleå.*
- *Många upplever det svårt att få tid till barn och ungdomspsykiatri och vuxenpsykiatri.*
- *En ökning av antalet hjälpsökande som tar kontakt med diakonin efter hänvisning från Hälsocentralerna*
- *Befolkningen förflyttar sig inom hela Luleå efter intressen och behov. Kollektivtrafiken i stadsnätet med täta bussturer gör att det är enkelt att besöka olika församlingsgårdar och kyrkor.*

Fokusområden och utmaningar samt handlingsplan

Presentation av fokusområden

Skapa gemenskap

Detta fokusområde inrymmer arbetet att preventivt motverka ensamhet och isolering samt att arbeta med människor, som redan upplever sig vara ofrivilligt ensamma. Mycket av arbetet sker i de öppna gemenskapsverksamheterna och caféerna med mera. Att ibland kunna erbjuda gemenskap inriktat mot specifika grupper med specifika teman kan dock komma att vara aktuellt utifrån områdets specifika behov. Församlingen erbjuder även en del gemenskapsskapande verksamheter med en tydlig kulturell inriktning till exempel Sångarvännerna i område centrum – Luleå domkyrka och Musikcaféer inom område Öst – Örnäsets kyrka samt Fyrens Sångfåglar inom området Nord-Mjökuddskyrkan.

”Tillgången till gemenskapsskapande sammanhang är en folkhälsofråga. Ofrivillig ensamhet påverkar oss människor negativt, både psykiskt och fysiskt. Sociala sammanhang där vi mår väl höjer livskvaliteten och fungerar som skydd i händelser som påverkar hälsan eller den sociala situationen negativt... .. Sammanhang där man upplever tillhörighet och delaktighet är därför ett viktigt förbyggande diakonalt arbete. Så har församlingar med öppna gemenskaper och verksamheter, dit alla välkomnas oavsett trostillhörighet, livsåskådning eller ålder, betydelse i enskilda människors liv och för den allmänna folkhälsan.” (Ur Diakonins sju bord om medmänskligt engagemang).

Arbete med barn, ungdomar och familjer

Det här fokusområdet lyfter upp vikten av att församlingens diakoni möter även barnfamiljer samt barn och ungdomar. Det direkta ansvaret ligger vanligtvis hos pedagogerna. Diakonen medverkar vid behov i verksamheterna som är inriktade till dessa målgrupper. En del samhällsaktörer vittnar till exempel om behovet av att diakonen ska finnas till för barnfamiljer med ansträngd ekonomi, att agera som närvarande vuxna för ungdomar med mera. För att möta dessa behov är det viktigt med samarbete mellan diakoner och pedagoger utifrån områdenas specifika behov.

Möjlighet till egenförsörjning

Det finns en ökad oro för privatekonomin bland människorna. Det beror bland annat på den ökade kostanden för mat, el och drivmedel. Många som lever på försörjningsstöd har svårt att klara sitt dagliga liv. Oron för förändring i välfärdssystemet bidrar till den allmänna känslan av osäkerhet.

Församlingen har genom DiC och diakonin på bostadsområdena möjlighet att möta människor för samtal men även ge stöd och hjälp i ansökningar till fonder med mera.

Församlingen har en egen hjälpfond. Arbetet med att ge ekonomiskt stöd och formerna för det har inletts av diakoner i Luleå domkyrkoförsamling och Nederluleå församling. Arbetet bedrivs utifrån två perspektiv.

Diakoni i Centrum som arbetar utifrån ett akut perspektiv med social utsatthet och komplexa frågor. Det andra perspektivet är den långsiktiga, relationella diakonin, som möter människor i församlingens områdesverksamheter. Det långsiktiga kan t.ex. vara att starta olika grupper där man får lära sig enkel hushållsekonomi, sy om kläder, laga billig mat, m.m.

Nätverkande och samarbete samverkan

Många organisationer upplever att de har ett bra samarbete med Luleå domkyrkoförsamling, som de vill fortsätta med och utveckla.

Organisationer har förtroende för Luleå domkyrkoförsamling och diakonin. Utmaningen med all typ av samverkan och samarbete är oftast att hålla det levande oavsett förändringar i organisationerna. Med Nederluleå församling finns det ett samverkansavtal om Diakoni i Centrum.

Synliggöra diakonin

”Social ekonomi

Samhället kan beskrivas som bestående av fyra samhällssektorer: offentlig sektor, näringsliv, hushåll och ideell sektor. Hushållen och ideell sektor inkluderas i begreppet civilsamhället. Civilsamhällets aktörer är alltså både

enskilda människor som är varandra till stöd i familj, vänskapskrets, eller andra sociala nätverk – och organisationer och föreningar. Kyrkan är en del av civilsamhället, fristående från kommun, stat och landsting. Det som särpräglar civilsamhällets organisationer är att de inte är vinstdrivande (non-for-profit) och inte statliga (non-government). På demokratisk idéburen grund bedriver de verksamhet relativt fristående från offentlig sektor, och är allmännyttiga. Detta kallas social ekonomi.”

”Välfärden

Samhället förändras i snabb takt. Kyrkans del i det offentliga rummet är ständigt en ny utmaning. Förutsättningarna för och förväntningar på kyrkans engagemang i välfärden förändras. Sverige har ett väl utbyggt offentligt finansierat välfärdssystem. Offentlig finansiering är centralt för att säkra människors långsiktiga trygghet. Som enskilda rör vi oss mellan olika samhällssektorer. I samhället samverkar och bidrar olika sociala aktörer – enskilda, företag, organisationer, kyrkor – ofta i samverkan med offentlig sektor. En tydlig och genomtänkt rollfördelning är väsentlig i en tid där mångfald är ett nyckelbegrepp, samverkan ett annat.

Marknadsundersökningar visar en hög förväntan på kyrkans diakonala arbete, både av kyrkornas egna medlemmar och av allmänheten. Detta utmanar till utveckling av det diakonala engagemanget – en kyrka där retorik och praktik stämmer överens, där det som förkunnas i ord rimmar med en praktisk verklighet som stämmer, d.v.s. ”Diakoni – mer än ord.” (SKR Diakoni – mer än ord Sanna Lindström & Hans-Erik Lindström, 2014)”

Diakonerna upplever ett förtroende för Svenska kyrkans diakoni från både privatpersoner, myndigheter och andra organisationer. För att utveckla det förtroendet och nå nya människor är det viktigt att kyrkan/församlingen finns där människor rör sig. Det kan handla om att stå vid Pride-tältet, vara på skolan, eller finnas med som samarbetspartner vid Stilla dagar, uppsökande verksamhet i områdena.

Psykisk ohälsa och beroendesjukdomar

Det finns förväntan att Svenska kyrkan skall arbeta aktivt med människor som lider av psykisk ohälsa, beroendesjukdomar och hemlöshet samt att erbjuda stöd till deras anhöriga. Svenska kyrkan i Luleå har genom arbetet på Diakoni i Centrum en möjlighet att finnas med i det arbetet. Det långsiktiga relationella arbetet sker ute på de olika bostadsområdena.

Utåtriktat arbete i bostadsområdena

Det finns aktiva områdesgrupper i de flesta bostadsområdena i Luleå. Att samarbeta med dem ger ett brett nätverk och en stark känsla av gemenskap, som gagnar hela bostadsområdet. Luleå domkyrkoförsamlings närvaro på bostadsområdena och i områdesgrupperna är uppskattat och ett värdefullt sätt att arbeta.

Stöd

Livet som människa är i sig utsatt. Detta innebär att de flesta människor kommer att möta någon typ av svårigheter någon gång i livet. Diakonin erbjuder stöd till drabbade och deras anhöriga. Vid en livskris eller annan kris kommer ibland existentiella frågor samtalsbehov. Många barn, som också är anhöriga, upplevs ibland vara helt utan stöd. Fokusområdet stöd innefattar alltså arbetssätt som: självavårdande samtal enskilt och i grupp,

hembesök, sjukbesök i institutioner, sorgegrupper, närvaro i Posom-arbetet med mera.

Andlig fördjupning och kulturell diakoni

Inom diakonin arbetar diakonerna med samtalsgrupper om tro och liv, bibelstudium, Genom diakonernas regelbundna tjänstgöring i gudstjänsterna och vid samvaron efter gudstjänsterna binds vardagens arbete ihop med söndagens mässa och sändning. Efterfrågan finns av möten för stillhet, meditation, bön och samtal om tro.

”En diakon har också en undervisande uppgift i sitt uppdrag, vilket särskilt betonas i vigningsordningens ord: ”ge kristen fostran och undervisning i tron”. Det handlar främst om undervisning i den kristna tron ur ett diakonalt perspektiv, där frågor om rättvisa, barmhärtighet och delaktighet lyfts fram. (Kallad till diakon och präst i Svenska kyrkan, biskopsmötet 2014)

Att i verksamheterna tydliggöra allas människors lika värde och utgå från ett rättighetsbaserat arbetssätt är viktigt. Att inbjuda till samtal om överkonsumtion, fördelning av jordens resurser, miljöarbete är en del av undervisningen.

Möjliggöra idealitet

Diakonerna har genom sin vigning ett uppdrag att arbeta med ideellt medarbetarskap. I inledningsorden i diakonvigningen står det bland annat, diakonen skall uppmuntra och frigöra Guds folk till det som är gott, så att Guds kärlek blir synlig i världen. Luleå domkyrkoförsamling ser att nya arbetssätt gällande ideellt medarbetarskap behövs. Det behöver arbetas både långsiktigt och hållbart samt ha smidighet och snabbhet genom kortare projekt och punktinsatser.

Församlingen har kunnat definiera två typer av ideella. De som vill tillhöra en grupp och dela gemenskap samt tillsammans engagera sig för något. Och de (ofta yngre) som har en idé och tid och kraft till att engagera sig under en kort tid men som inte är intresserade av en gemenskapsgrupp för ideella. Genom Covid 19-pandemin blev det tydligt, hur sårbart församlingens ideella arbete var. Flertalet ideella tillhörde någon riskgrupp. Församlingen har inlett ett tvåårigt projekt med fokus att utveckla Ideellt medarbetarskap.

Handlingsplan

Arbetet med handlingsplan för församlingens diakonala verksamheter är en viktig del för att kunna möta upp de aktuella behov och utmaningar som finns i samhället. I handlingsplanen kommer det beskrivas vilka behov och fokusområden som i dagens läge är aktuella att arbeta med och i vilka områden.

Handlingsplanen beskriver inriktning av församlingens diakonala arbete i de olika områdena. Vilka faktiska grupper och verksamheter som sedan kommer vara aktuella för varje verksamhetsår kommer att beskrivas i församlingens dokument ”Detaljerad verksamhetsplan”.

Utmaningar och framtida behov samt tänkbara strategier för att möta utmaningarna

På kort sikt

Luleå domkyrkoförsamlings diakonala verksamheter ska även i försättningen kännetecknas av att skapa en atmosfär som bygger på kärlek, omsorg och värnande om skapelsen. Församlingens diakonala arbete ska vara synligt och handfast. Det ska vara lett av församlingens vision *"Följ med och se"*. Det handlar om att se och bekräfta hela människan, även hennes andliga behov.

Projektet Diakoni i Centrum har nu etablerats och det diakonala arbetet och verksamheterna som sker ute på bostadsområdena bör få fortsatt satsning.

Församlingens diakonala verksamheter ska utgå ifrån områdenas behov. De ska vara ett adekvat svar på de rop som hörs utifrån. Till detta behövs det skapas en gemensam bild av området i arbetslaget, så att det diakonala förhållningssättet kan genomsyra all verksamhet. Församlingen lever också mitt i en samhällsutveckling där de befintliga bostadsområdena växer samt att nya bostadsområden kommer till. *"En diakon skall uppsöka, hjälpa och stödja dem som är i kroppslig och själslig nöd..."* (Ur vigningsritualet för diakoner) Därför är det viktigt att kunna visa diakonal närvaro även på de områden som inte har en tydlig kyrkobyggnad/lokal. Till det här arbetet behövs det förutom de gemensamma insatserna i arbetslaget ett gott samarbete mellan diakonin och samhällets andra aktörer. Hur bedriva gudstjänster/samlingar för olika åldersgrupper när lokal saknas som på Kronanområdet är både en kortsiktig fråga men även på lång sikt.

Luleå domkyrkoförsamlings diakoni skall fortsätta att söka samarbete och samverka med andra samhällsaktörer och föreningar. Att vara en röst för den röst som tystas s.k. profetisk diakoni Arbetet sker på flera olika plan, ibland på individnivå, ibland namninsamlingar, insändare i tidningar eller som inlägg i sociala medier med mera. Det kan även handla om att agera tillsammans med andra då människor hamnar i utsatta situationer eller att mänskliga rättigheter åsidosätts.

På lång sikt

Fortsätta att arbeta med utvecklingen av Diakoni i Centrum, som nu har blivit en permanent del av församlingens diakonala verksamheter. Att skapa hållbara strukturer och en växelverkan mellan diakonin som sker i Diakoni i Centrum och i diakonin som sker i områdena. *"Diakonen skall.... och uppmuntra och frigöra Guds folk till det som är gott så att Guds kärlek blir synlig i världen."* (Ur vigningsritualet för diakoner). Att bygga ett gott samhälle är alltså ett uppdrag för hela församlingen. Därför skall alla verksamheter aktivt bjuda in ideella till att bli delaktiga i församlingens utåtriktade och gemenskapsfrämjande verksamheter. Att i tro och handling leva ut evangeliet i samhället så att Guds kärlek blir synlig i världen.

Prioriterade fokusområden samt handlingsplan

Församlingsövergripande

Fokusområde

Aktivitet

Varför? Motivera

Synliggöra diakonin

Marknadsföra församlingens verksamheter genom sociala medier, affischering sprida information till besökare

Göra den diakonala kompetensen samt de diakonala insatserna som Luleå domkyrkoförsamling erbjuder kända bland privatpersoner samt bland olika samhällsaktörer.

Fysiskt gå ut i de olika områdena och möta människor.

Se handlingsplan områdesvis

Revidering av de diakonala behoven samt Diakonipastoralen Hålla den diakonala analysen levande i Luleå domkyrkoförsamlingen.

Göra kontinuerlig omvärlds- och samhällsanalys som hjälper diakonerna i Luleå domkyrkoförsamling att hålla verksamheterna och den diakonala omsorgen aktuella i relation till människornas/ församlingsbornas liv.

Medverka i framtagandet av församlingens budget/handlingsplan/dvp/

Inför de årliga besluten angående budget sker en genomgång i diakonernas verksamhetskollegium. Diakonerna lämnar sedan förslag/reflektioner till budgetgruppen.

Informationsfilm Diakoni

För kyrkoråd, medarbetare och där det passar visa den nya filmen om diakoni som Svenska kyrkan tagit fram samt föra samtal om diakoni utifrån den i församlingen.

Möjlighet till egenförsörjning

Diakonerna arbetar med hantering av ekonomiska ärenden och ansökningar

Även om största delen av de ekonomiska ärendena hanteras genom Diakoni i Centrum finns det en beredskap i alla områden, att ta emot människor som lever i ekonomiskt ansträngda livssituationer. Detta för att öka tillgänglighet. Förändring av ekonomiska ärenden har inletts i samarbete med Nederluleå församling.

Julklappar

Julklappsutdelning i december
Julklappsutdelning för barn och ungdomar under december månad. Diakoner i Svenska kyrkan i Luleå samlar in julklappar. Insamlingen görs i samverkan med olika företag och föreningar samt privat personer. Julklappar delas ut av diakoner till behövande familjer. DiC:s personal och diakoner och öppetiderna används vid utdelandet.

Andlig fördjupning och undervisning

Andakter i vård- och omsorgboenden

Församlingen erbjuder regelbundet andakter/gudstjänster/sångstunder/ hembesök i Luleå kommuns vård- och omsorgboenden. Diakon ansvarar och musiker medverkar.

Medverkan i gudstjänster	Diakonerna medverka regelbundet i gudstjänster och i efterföljande fika och samvaro. Denna medverkan får lite olika former beroende på område och kyrka samt diakonens arbetsinriktning.
Pilgrimsvandringar.	Gudstjänstgemenskap samt andlig fördjupning. Hälsofrämjande
Stöd	
Självvårdande samtal, hembesök, sjukbesök, sorgearbete samt krisstöd.	Att ge människor möjlighet att prata om sitt liv, bli sedd och bekräftad som människa. Diakonerna har självvårdande samtal enskilt eller i grupp samt gör hembesök och sjukbesök. Diakonerna leder församlingens stöd till sörjande bland annat genom att inbjuda till och leda församlingens sorgegrupper. Det finns diakonrepresentation i kommunens POSOM-grupp.
Närvaro på kyrkogårdarna Gudstjänster vid Allhelgonahelgen	Tillsammans med begravningsverksamheten arbetar diakoner och präster på kyrkogårdarna under Allhelgonahelgen för att ge stöd till sörjande. Diakoner och präster tjänstgör vid de olika minnesgudstjänsterna. Vid vårens kyrkogårdsdag finns diakonerna med för samtal och stöd till besökare.
Korta utbildningstillfällen för församlingens säsongsanställda	Rusta och inspirera säsongsanställda på kyrkogården. Särskilt i bemötandet av sörjande.
Möjliggöra idealitet	
Ideell samordnare och ledare	Fortsatt arbete med att utarbeta ett upplägg för rekrytering, utbildning och engagemang för de ideella uppdraget i församlingen. Erbjuder adekvata utbildningar till de ideella samt visa uppskattning till ideella genom att organisera regelbundna träffar och samlingar. Att få ett uppdrag som ideell medarbetare i församlingen kan vara en av vägarna till att fördjupa sin församlingsgemenskap samt att uppleva meningsfullhet i ens liv.
Rekrytera ideella medarbetare	Att i allt bemyndiga människor att vara en del av kyrkans liv, på alla plan. Uppmuntra och engagera till punktinsatser. Stödja gruppdeltagare till ideella uppgifter i verksamheter de är engagerade i.
Nätverkande och samarbete samverkan	
Quality hotel, Inpuls, Frimurarna	Samarbete med olika organisationer som möjliggör diakonernas arbete med hjälpsökande, som har ekonomiska svårigheter. Special inriktning till att möjliggöra alla ett julfirande med julmat och julklappar åt barnen.
Diakonal närvaro i de evenemangen som organiseras i Luleås stadscentrum till exempel: Pride, Hamnfestivalen/Kalaskyrkan	Dessa evenemang har en liknande karaktär som områdesdagarna i de andra bostadsområdena; de arrangeras i ett geografiskt begränsat område i samarbete med andra aktörer. Målgruppen är dock större än människor som bor ett i visst bostadsområde. Oftast medverkar även andra diakoner och anställda än bara centrum arbetslaget i dessa evenemang.

Kvinnojouren

Hålla kontakt för ömsesidiga samtal och utbyte.

**Röstbärare/
Profetisk diakoni**

Använda den profetiska rösten, ta plats i samhällsdebatt

Diakonerna lovar i sina vigningslöften att agera för de svagas röst i samhället samt att påtala brister i välfärden som gör att människor kan hamna i utsatta livssituationer. Genom arbetet i Diakoni i Centrum och ute på områdena kommer diakonerna i kontakt med många aktuella samhällsförändringar, som påverkar församlingsbornas liv och livsvillkor.

Kontakter med samhällsinstitutioner

Att i enskilda kontakter med samhällets instanser hjälpa människor att göra sin röst hörd.

I församlinglivet

Att inspirera andra anställda och ideella att ge plats för de som annars inte törs ta plats.

Diakoni i Centrum – samverkansprojekt

Fokusområden:

Egenförsörjning – Ekonomiskrådgivning

Ekonomisk mottagning

Ekonomisk mottagning en gång i veckan i DiC. Under mottagningstiden kan personer träffa diakoner för ekonomisk rådgivning samt att få hjälp till att fylla fondansökningar. Under veckan kommer det även ske telefonrådgivning. Tid till mottagningen bokas via telefonrådgivningen. Det ekonomiska biståndet som erbjuds från DiC är matvaror – matsvinnkassar, kläder, hygienartiklar med mera men även beviljade fondmedel.

Skapa kontakter myndigheter

Etablera goda kontakter med Luleå kommun, Socialförvaltningen – försörjningsenheten.

Nationellt nätverk för ekonomi

Ingå i Nationellt nätverk för ekonomi – Få inspiration och nya kunskaper samt erfarenhetsutbyte med andra Svenskkyrkliga församlingar som arbetar med ekonomiskt bistånd.

Beroendesjukdomar/psykisk ohälsa/ hemlöshet

Öppen verksamhet

Öppen verksamhet tre till fyra gånger i veckan kl. 08.30 – 11.00 med rådgivning och samtal samt stöd till att vara i kontakt med myndigheter och andra samhällsaktörer. Flera diakoner finns tillgängliga till samtal och rådgivning under öppethållandet. Det finns även möjlighet till att äta enkel frukost, duscha, få rena kläder samt låna telefon och dator.

Öppen verksamhet kvinnor	Öppen verksamhet för kvinnor – möjlighet att samtala om sin utsatthet, beroendesjukdomar för stöd till nykterhet. Behovet för öppenverksamhet för kvinnor lyfts upp av flera aktörer. Däremot kan gruppen återstartas bara om de gemensamma resurserna tillåter detta.
Matsservering	Matsservering på tisdagar: frukost efter mässan kl. 08.30 – 10.00 samt lunch kl. 11.00 – 12.00. Frukost och lunch pausas under sommar- månaderna samt över jul- och nyår. Besökarna hänvisas till förmiddagens öppet-hållandet.
Nykter för dagen	Öppen verksamhet en i gång i veckan till de som vill leva nyktert och hitta nya sammanhang som stödjer en till nykterhet.
Samarbete 12:stegsbehandling	Samarbeta med Luleå kommun, Öppenvård i deras 12-stegsbehandling. Deltagarna har en möjlighet att komma och göra överlämning i steg 4 till DiC ordinarie diakonerna.
Samarbete och samverkan	Ingå i olika samverkansgrupper och nätverk med olika myndigheter och andra samhällsaktörer främst gällande boendefrågor, hemlöshet och beroendesjukdomar. Luleå kommun, Socialförvaltningen står oftast som sammankallande

Möjliggöra ideellt arbete

Erbjuda olika typer av volontäruppdrag till människorna, som vill engagera sig i frågor kring beroendesjukdomar, psykisk ohälsa samt hemlöshet

- Uppdrag som trivselsvärd: En person som vill mingla med besökarna och bidrar till en välkomnande atmosfär i lokalen under öppethållandet
- Skänka gåvor till verksamheten: De kan vara allt från materiella gåvor som matvaror och kläder samt tjänster som att klippa besökarnas hår, spela instrument med mera
- Gruppledare till Livsstegen, utbilda en eller flera ideella som tillsammans med diakonerna kan leda Livsstegen-samtalsgrupper
- I Sinnesromässorna finns det olika typer av uppgifter till de ideella: Dela sin livsberättelse, spela något instrument och sjunga, leda förbön, ansvara för fikaserveringen med mera.

Andlig fördjupning

Livsstegen

”Ett program för personlig utveckling och existentiell hälsa. Livsstegen riktar sig till dig som söker varaktig livsförändring. Ett unikt nytt självhjälpsprogram med rötter i tidlös andlig visdom, som hjälper oss att växa och komma vidare i livet.”

Sinnesrostund på mån, to, fre. kl. 10.00 i Diakonin hus

Sinnesrostunderna under öppethållandet Fira en enkel andakt som baseras på dagenstext, människornas egna delade berättelser och bön.

Morgonmätta tisdagar kl. 08.00 i Luleå domkyrka

Diakoner medverkar i mässan. Efter mässan frukost på DiC.

Sinnesromässa en gång i månaden i Luleå	Sinnesromässorna en gång i månaden under terminerna. Ansvaret att hålla dessa mässor delas mellan LDF och NLF. I samverkan med de lokala AA-grupperna.
---	--

Sverigefinsk verksamhet:

Fokusområde	
Aktivitet:	Varför? Motivera.
Skapa gemenskap	
Gruppverksamheter och evenemang på finska	Kulturen och språket binder sverigefinnar samman. Språkkunskaper i svenskan begränsar en del att ta del av de allmänna aktiviteterna i samhället och i svenskspråkig församlingsverksamhet. Ensamheten p.g.a. färre sociala kontakter ger behov att mötas med andra och gärna fika/äta tillsammans. Församlingens grupper kan vara trygga platser att mötas och där alla får plats och bemöts med respekt.
Gemenskap med kulturell inriktning -Suomikuoro	Gemenskapsskapande vuxenkören Suomikuoro sjunger på gudstjänster och kulturella högtider. Den leds av Luleå domkyrkoförsamlingens musiker.
Lalli	Sångskoj för 4 -7 åringar. Leds av Luleå domkyrkoförsamlings musiker. De kan medverka på kulturella högtider.
Nätverkande och samarbete	
Representation vid kommunens samrådsmöten	Två gånger om året anordnas centralt samråd med representanter från alla nationella minoriteter med kommunalrådet som ordförande. Alla nationella minoriteter är representerade via sina föreningar och Svenska kyrkan genom sverigefinsk diakon. På samråd, specifikt med den sverigefinska minoriteten, går man genom hur statsbidraget används och vad kommunen kommer att göra inom finskt förvaltningsområde.
Kontakter med kommunens hemtjänst, biståndsbedömare i äldrefrågor och hälsocentraler.	Begäran av samlivsorganisationer eller som stöd till konfidenten i enskilda ärenden. Det frågas efter andakter på finska och program på finska kulturella högtider på en del vård- och omsorgsboenden samt trygghetsboenden.
Andlig fördjupning, undervisning	
Andakter/kulturella högtider på en del vård- och omsorgsboenden samt trygghetsboenden	Erbjuda en möjlighet till att vårda sin andlighet, fira gudstjänst; sjunga psalmer, be samt lyssna till bibelläsning på sitt eget språk.
Tydlig andaktsstund i början av varje gemenskapsbyggande grupp	Gruppverksamheten på veckorna är för en del den enda kontakten med kyrkan och därför är andakten en viktig del vid samlingar.
Tutustumme Raamattuun – Bibelsamtal	Erbjuda en möjlighet att på nytt lära sig bibelberättelser och frimodigt våga ta till sig budskapet som Bibeln förmedlar.

Aftonbön/mässa/mässa i Luleå domkyrka

Fira en enkel gudstjänst mitt i veckan, att erbjuda möten med Jesus Kristus. Att församlingen ska växa i tro och helgelse för tjänst i vardagen samt främja delaktighet och engagemang hos både barn och vuxna. Erbjud en möjlighet att fira gudstjänst på hjärtas språk.

Möjliggöra idealitet

Träffar för ideella i område Öst, samordna ideella insatserna för Sverigefinska församlingsbor samt rekrytera nya ideella

Många har hittat sin plats i någon uppgift med fika och serveringar eller bakning. En del vill göra punktinsatser men inte vara med regelbundet. Via sverigefinska hemsidan kan man hitta aktuella uppgifter. Område Öst har gemensamma samlingar för ideella där också de sverigefinska ideella är välkomna att dela gemenskapen.

Att göra diakonin mer känd i samhället

Medverka i olika områdesdagar samt marknader

Delta i områdesdagar och marknader i kyrkans och särskilt diakonins tecken. Vara med i samhällsbygget med andra samhällsaktörer.

Utskick av infobladet

Alla som är deltagare i olika grupper och aktiviteter har möjlighet att få ett infoblad terminsvis med information om den finspråkiga verksamheten samt kontaktuppgifter till ansvariga.

Teckenspråkig verksamhet

Fokusområde

Aktivitet:

Varför? Motivera

Erbjuda mötes- och samlingsplatser

Att varje år fortsätta erbjuda samlingsplatser möjlighet att träffa andra döva och teckenspråkiga från hela Luleå stift. Samt fortsätta ha regelbundna träffar i samarbete med Piteå/Öjebyn. Syftet med dessa större träffar är att få en större gemenskap och ett större nätverk för den enskilda. Att i framtiden kunna erbjuda mötesplatser även till yrkesverksamma som inte har möjlighet att delta vardagar under dagtid. På sikt finns en plan att nå även barn, unga och familjer genom att erbjuda träffar även helger och kvällar.

Satsningar vid högtider

Inbjuda till samlingar med gemenskap, mat/fika och andakt både vid jul och andra högtider.

Sommaraktiveter

Under sommaren erbjuda några olika tillfällen till gemenskap.

Internationell diakoni

Fokusområde	
Aktivitet:	Varför? Motivera
Möjliggöra idealitet	
Inbjudna till engagemang för internationella diakonala frågor	Erbjuda en plats och en möjlighet att engagera sig för de internationella frågorna inom världsvida kyrkan. Det sker genom Luleå domkyrkoförsamlings engagemang i ACT Svenska kyrkan samt för Svenska kyrkan i Utlandet.
Hålla regelbundna träffar med Internationella gruppen	Vid de regelbundna träffarna utbildas och informeras deltagarna om aktuella läget inom ACT och Utlandskyrkans arbete, tex. de årliga insamlingsperioderna samt andra satsningar.
Rekrytera och leda ideella medarbetare.	Rekrytera nya ideella till punktinsatser; till exempel baka till julmarknaden, Loppisdag, Skördemarknad på hösten, m.m. En personal är ansvarig samordnare för Internationella gruppen. Insatser sker i samarbete med diakonerna.

Diakoni i område centrum – Luleå domkyrka:

Fokusområde:	
Aktivitet:	Varför? Motivera
Skapa gemenskap	
Erbjuda mötes- och samlingsplatser, café	Gemenskap och andakt samt folkbildning för att motverka ensamhet och psykisk ohälsa. Dessa verksamheter besöks även av personer bosatta i andra områden än centrum. Smedjegatan är en knutpunkt för bussar till och från andra delar av Luleå med omnejd. Personer som kommer till församlingens verksamheter kan passa på att handla, besöka apotek och utträta ärenden.
Utåtriktat arbete	
Helgmålsbön i Gula paviljongen	Medverka i andakten tillsammans med andra anställda och volontärer samt att lyfta fram ett aktuellt diakonalt ämne
Pop up -diakoni på ex. sommargatan	Möta människor och synas på olika arenor i samhället. Enkel servering eller ett glas vatten
Stöd	
Behovet för de enskilda samtalen ökar. Det behövs alternativa platser och sätt, att möta upp behovet.	Erbjuda självvårdande samtal. Luleå domkyrka kan vara en alternativ plats att träffas i. Här finns även möjlighet för ljuständning och att uppleva stillheten i kyrkorummet.
Korta utbildningstillfällen med sommarvärdar	Rusta och inspirera, sommarvärdar på kyrkogården i mötet med människor i olika livssituationer i att finnas bredvid, lyssna och stödja.
Andlig fördjupning, undervisning	
Kristen djupmeditation med fördjupningstillfällen, Stilla kvällar i Luleå domkyrka	Ett sätt att fördjupa sitt böneliv och sin Gudsrelation. En hälsofrämjande och förebyggande insats, som kan ge redskap till en lugnare vardag.

Samtalsgrupp om tro och liv	Vuxenpedagogisk samtalsgrupp/bokcirkel. En gemenskap med plats för samtal om de existentiella frågorna.
Nätverkande och samarbete	
Andakter på vård och omsorgsboenden	Fortsätta det ekumeniska samarbetet med att fördela ansvaret för andakter på kommunens vård och omsorgsboenden.
Trygghetsbonde Flora	Erbjuda de boende tillfällen för samtal och gemenskap.
Arbete med barn, ungdomar och familjer	
Kulturnatten med barnens kyrkdag i Luleå domkyrka	En gemensam arbetsdag för hela arbetslaget för område Centrum. Representera diakoni, möta människor och skapa nya relationer. Huvudsaklig målgrupp småbarnsfamiljer.
Skolbesök	Skolkyrkan ser och möter ett behov av att både ungdomar och skolpersonal vill bli sedda och lyssnade på. De erbjuder klassbesök och enskilda samtal med fokus på tro och livsfrågor.
Möjliggöra idealitet	
Domkyrkans vänner	Inbjudna till regelbundna träffar och samordna de ideella insatserna som görs med närvaro i Luleå domkyrka.
Kyrkkaffe	Engagera ideella för servering av kyrkkaffe efter högmässan i Luleå domkyrka.

Diakoni i område nord – Mjölkudden

Fokusområde:	
Aktivitet:	Varför? Motivera.
Skapa gemenskap	
Mötesplatser Gårdscafé 1 gång/vecka Sommarcafé under juni-augusti 1 gång/vecka	En öppen mötesplats, En kravlös gemenskap med enkelt fika. Möta andra till en stunds gemenskap och samtal. Ett sätt att förebygga ensamhet och bygga relationer, den långsiktiga diakonala omsorgen. En plats att hänvisa till för dem som besöker DiC.
Kyrkkaffen/Afternoon tea/Middag	Inbjudna till gemenskap efter vissa gudstjänster. Allt för att bygga och skapa vi-känsla.
Torsdagsträff	Varannan torsdag under terminerna erbjuda till gemenskap med fika, programinslag och andakt.
Sjung för hälsankör Fyrens Sångfåglar	Sång för hälsan, tonbildning och röstvård. Gemenskap och fika. Musiker ansvarar.
Trädgårdsdiakoni	Skapa förutsättningar för ideellas engagemang i innergården. Plantera i pallkragar, m.m. Studiecirkel om att odla i pallkrage/bygga

---

pallkragar. Att arbeta i trädgården har en läkande effekt.

Arbete med barn, ungdomar och familjer

Liten och Stor	En öppen mötesplats för småbarnsföräldrar med lek, sång, andakt och gemenskap. Att bygga relationer till familjer och ge möjlighet till en väg in i kyrkans tro och liv. Pedagoger och musiker är ansvariga. Diakon är med ibland för att knyta kontakter samt ge stöd av olika slag vid behov.
Efter plugget	Kontakt- och gemenskapsskapande mötesplats för barn i mellanstadieåldern, Pedagoger är ansvariga. Diakon medverkar ibland för att lära känna barnen samt kunna ge stöd vid behov.

Utåtriktat arbete

Skapa kontakt med områdesgruppen	Delta i de eventuella aktiviteter som arbetslaget organiserar tillsammans med till ex. områdesgruppen. Vara med i samhällsbygget med andra samhällsaktörer.
Medverka i de eventuella aktiviteterna i Arcus-området	Tillsammans med arbetslaget planera och utföra församlingens närvaro i Arcus-området.
Närvaro i Mjölkuddens Centrum	Att finnas på plats några gånger per termin vid köpcentrum på Mjölkudden för att synliggöra kyrkan och diakonin. Speciellt vid terminsstarterna. Informera om verksamheter samt skapa kontakt med församlingsbor och näringsidkare.

Stöd

Erbjuda självvårdande samtal, enskilda samtal, krisstöd,	Erbjuda olika typer av stödsamtal till hjälp för återhämtning och upprättelse. Att i samtal få ta upp livsfrågor, ge möjlighet till ljuständning och bön. Erbjud stödsamtal till personal inom vård och omsorg.
--	---

Andlig fördjupning, undervisning

Samtalsgrupper utifrån aktuella behov som uppkommer bland de människor vi möter.	Varje termin erbjuda någon samtalsgrupp/bibelsamtalsgrupp för församlingsbor.
Stilla dag / Retreat	En dag per termin inbjuda till en dag i stillhet och bön.

Nätverkande samarbete och samverkan

Utveckla samarbetet på områdets vård- och omsorgsboenden	Hålla andakter och sångstunder på vård- och omsorgsboenden samt trygghetsboendet. Finnas till hands för personalen på boendena.
Samverkan med områdets samhällsaktörer	Fortsätta samarbetet med de olika samhällsaktörerna som finns på området, bland, skolor och idrottsföreningar. Skapa relation till föreningar samt söka möjlighet till samverkan

Skördemarknad Julmarknad	Inbjudna föreningar att medverka på vissa satsningar i vår verksamhet.
Möjliggöra idealitet	
Uppmuntra människor att göra ideella punktinsatser vid olika tillfällen	Fortsätta stödja ideellas engagemang i våra verksamheter. Fånga upp vad människor vill engagera sig och skapa förutsättningar för ideell insats.
Besöksgrupp	Starta en besöksgrupp. Inbjudna församlingsbor att vara en del av besöksgruppen. Utbilda och handleda dem i uppgiften. Besök i hem och på vård och omsorgsboenden.

Diakoni i område öst – Björkskatan / Kronan

Fokusområde	
Aktivitet:	Varför? Motivera.
Skapa gemenskap	
Tisdagar och varannan onsdag Öppen Kyrka	Bekämpa ensamheten genom gemenskapskapande verksamheter. Kyrköppet fungerar även som mottagningstid; diakonen är tillgänglig för korta samtal.
AW med taco	Gemenskap för alla åldrar. Fira en enkel andakt tillsammans
Enstaka satsningar som surströmmingsfest, grötfest med mera	Relationsskapande genom mötesplatser, gudstjänstfirande. Uppmärksamma och fira olika högtider tillsammans med Andreaskyrkan. Erbjud gemenskap
Utåtriktat arbete	
Medverka i områdesdagar och i områdesgruppen	Delta i de eventuella aktiviteter som arbetslaget organiserar tillsammans med till ex. områdesgruppen. Vara med i samhällsbygget med andra samhällsaktörer.
Andlig fördjupning, undervisning	
Lunchmässa i Andreaskyrkan varannan tisdag	Fira mässa mitt i veckan, att erbjuda möten med Jesus Kristus. Att församlingen ska växa i tro och helgelse för tjänst i vardagen, samt främja delaktighet och engagemang hos både barn och vuxna.
Fortsätta arbetet med Församlings- gudstjänstresor, pilgrimsvandringar, retreatar mm.	Gemenskap, Gudstjänstgemenskap för alla åldrar samt andlig fördjupning. Hälsofrämjande.
Möjlighet till samtalsgrupper; för målgruppen mitt i livet.	Lyfta upp människors aktuella behov och önskemål för att kunna möta människors diakonala och existentiella frågor.
Nätverkande samarbete samverkan	

Hälsocentral	Utöka samarbetet gällande samtal, gruppverksamhet och hembesök.
Utöka samarbetet med PRO och skola.	Uppsökande arbete med fokus att hitta människor som lider av ensamhet. Definiera gemensamma arenor och möjligheter till samverkan
Ekumeniakyrkan	Ekumeniskt samarbete gällande gemensamma verksamheterna. I gemensamma lokaler
Utöka samarbetet med diakonin i Porsökyrkan	Samarbete i diakonalt syfte. Enligt kommunen räknas Porsön och Björskatan höra ihop. Området har också en gemensam hälsocentral.
Samverkan med HVB-hem och skolorna i området samt områdespolisen	Skapa relation mellan organisationerna. Viktigt att känna till varandras verksamheter: lättare att skicka människor rätt, när man har kännedom om varandras verksamheter.
Synliggöra diakonin	
Synliggöra svenska kyrkan	Fysisk närvara i området
Möjliggöra idealitet	
Ordna regelbundna träffar för ideella på området	Stödja ideella initiativ och människors vilja att engagera sig
Besöksverksamhet	Handleda ideella
Stöd/Kronan	
Samtalsstöd, Sorgearbete, krisstöd	En diakon kopplat till området. Diakonen kan erbjuda stöd till människor utifrån behovet.
Utåtriktat arbete /Kronan:	
Närvaro	Använda olika kreativa sätt, att göra organisationer och människor medvetna om de diakonala insatser som församlingen kan erbjuda. Låta nya fokusområden och verksamheter födas fram allteftersom behoven kommer fram.
Samtalsstöd, ekonomisk rådgivning/ekonomiskt stöd, stöd till sörjande, krisstöd	Diakonen kan erbjuda stöd till människor utifrån deras behov.

Diakoni i område öst – Hertsön

Fokusområden:	Varför? Motivera.
Aktivitet:	Varför? Motivera
Skapa gemenskap	
Mötesplatser: Kyrkkaffe och Kyrköppet	Kravlös gemenskap med enkelt fika. En plats att bli sedd och tagen på allvar i den livssituation man lever i. Ett sätt att bekämpa ensamhet och bygga relationer, den långsiktiga diakonala omsorgen. Uppmuntra de som inte är kyrk-vana att känna att de är en del av kyrkan och att delta i olika aktiviteter som kyrkan erbjuder.
Kraftkällan	Frivilligledd grupp som vill skapa en trygg plats för kvinnor att samtala och bara vara, och även kunna göra mindre ideella insatser, som julmarknad, bakning mm.
Arbete med barn, ungdomar och familjer	
Söndagsskola	Att möta och stärka barn från kristna minoriteter, undervisa och skapa gemenskap.
Efter plugget	Kontakt- och gemenskapsskapande mötesplats för barn i mellanstadieåldern, att vara medvandrare och bollplank. En viktig del är andakten där vi pratar om tro och liv. Ett sätt att hjälpa barnen till en egen kontakt med det heliga.
Att erbjuda ibland diakonalnärvaro i Liten och stor under fikaten för att möta föräldrar och knyta kontakter som kan leda till mer specifika stödjande insatser vid behov	En öppen mötesplats för småbarnsföräldrar med sång, andakt och samvaro med syfte att bygga relationer till småbarnsföräldrar och kunna erbjuda en väg in i kyrkans tro och liv. Är inriktad på att förmedla omsorg om och gemenskap med andra småbarnsföräldrar, ett uppsökande och förebyggande arbete.
Tacokvällar med familjegudstjänst	Möte över generationsgränser med gemensam middag och gudstjänst en gång/månad med syfte att erbjuda en väg in i gudstjänstliv och gemenskap. För många är ensamhet ett stort problem, och detta är ett bra sätt att knyta nya kontakter och komma in i en gemenskap, oavsett ålder och bakgrund. Till måltiden kan familjer med små marginaler bjudas in till måltid utan kostnad så att alla kan delta.
Utåtriktat arbete	
Närvaro i "montern" i Hertsö Centrum	Att göra kyrkan synlig lokalt i området och diakonin känd och tillgänglig för boende på Hertsön. Särskilt vid terminsstarterna.

Hertsödagen och Julmarknaden	Möta församlingsbor och andra besökare, vara en levande kyrka som möter människor.
Summer Vibe - Diakonens roll är att möta barn och ungdomar, när möjlighet finns, där de är och i de frågor de har	Projekt som bärs av Rädda barnen och Luleå kommun. En mötesplats några veckor under sommarlovet för barn och ungdomar på Hertsön så att alla, oavsett ekonomiska förutsättningar, ska få ett roligt och meningsfullt sommarlov.
Andlig fördjupning, undervisning	
Alpha, beta och gammagrupper	Alpha - en grundkurs i kristen tro och församlingsliv för att erbjuda en väg in i kristen tro. Många lever med en existentiell ohälsa och kyrkan har en unik möjlighet att möta människor i det. Många är nyfikna på kristen tro och kunskapen är idag låg. Gemenskapen vid middagsbordet och i samtalen skapar ett svar på människors ensamhet och längtan. Kursen ger möjlighet att bli engagerad i församlingsgemenskapen och öka det frivilliga engagemanget. Beta och Gamma erbjuder möjlighet till fortsatt fördjupning i den kristna tron. Det är också en värdefull stödgemenskap för de som kämpar för sin nykterhet.
Lunchbön	Lunchbön enligt EKIB:s tidegård. Delvis ideellt driven.
Lovsångs-Allsångskvällar	En låg-tröskel-kväll med lättillgänglig musik och sång. Möjlighet till enskild förbön.
Retreater	En retreat per termin för att erbjuda andlig fördjupning. Många behöver hjälp att få tid till stillhet och bön.
Nätverkande och samarbete	
Samverkan genom Områdesgruppen med samtliga aktörer i Hertsöområdet.	Påverka att all typ av utsatthet i området lyfts fram och konkreta åtgärder med handlingsplan skapas och tillsammans med olika samhällsaktörer arbeta för att åtgärda bristerna. Vara kyrka i området.
Samverkan med hälsocentral och skola	I dagsläget sker samarbetet mest genom de enskilda ärendena. Målet är att utöka samarbetet, skapa förtroende och stödja enskilda bättre.
Möjliggöra idealitet	

Kyrkkaffe	Kyrkkaffet bygger på ideella insatser, men är också en plats att "värva" ideella och för ideella att möta varandra.
Ideellt fokus i all verksamhet	Att i allt bemyndiga människor att vara en del av kyrkans liv, på alla plan. Även olika träffar för att stärka och organisera ideella, beroende på arbetets inriktning. Gruppledare, förebedjare, bakning och servering, stöd till enskilda mm
Stödja frivilliga från Kraftkällan under Hertsödagen och Julmarknad	Bemyndiga volontärer till att representera församlingen i de lokala evenemangen och ge volontärerna en möjlighet att vara med i samhällsbygge lokalt i området.
Församlingsbygge	
Gudstjänster	Att diakonen är närvarande vid församlingens gudstjänstliv och arbetar för gemenskap och att alla blir sedda, samt att uppmuntra till kontakter mellan församlingsbor och till olika bönegrupper mm.
Gemenskapshelg	Att verka för minst en "uppbyggelse- och gemenskapshelg" per termin men föreläsningar och gemenskap.
Stöd	
<i>Möjliggöra tid för gemenskap i kyrkan under "risk-kvällar"</i>	Att möjliggöra för ideella, framför allt, att ha öppet fredagskvällar, nyårsafton, julafton, påskafton och liknande. Mötas runt den öppna brasan för samtal och fika.
<i>Enskilda kontakter</i>	Att under perioder ge mer intensivt stöd till vissa enskilda för att hjälpa dem till upprättelse på livets alla områden. Även erbjuda stödsamtal och själavård, enskilt och i grupp.

Diakoni i område öst – Örnäset

Fokusområde	
Aktivitet:	Varför? Motivera.
Skapa gemenskap	
Diakonala Mötesplatsen	En öppen verksamhet i syfte att förebygga ensamhet och psykisk ohälsa. Gemenskap vid fikabordet. Samtal och andlig fördjupning. Uppmärksamma årets högtider och kyrkoåret på olika sätt, tex.traditioner kring påsk, jul, midsommar.
Musikcafé	Gemenskap med kulturell inriktning i Örnäsgrården en gång i månaden. Exempel på innehåll: Konsert, föreläsning eller allsång. Ingår fika. Musiker ansvarig för lokalbokning och medverkande. Diakon har övrigt ansvar.
Arbete med barn, ungdomar och familjer	
Liten & Stor	En öppen mötesplats för småbarnsföräldrar med lek, sång, andakt och gemenskap. Att bygga relationer till familjer och ge möjlighet till en väg in i kyrkans tro och liv. Pedagoger och musiker är ansvariga. Diakon är med ibland för att knyta kontakter samt ge stöd av olika slag vid behov.
Efter plugget	Kontakt- och gemenskapsskapande mötesplats för barn i mellanstadieåldern, Pedagoger är ansvariga. Diakon kan ge stöd till personal eller barn vid behov.
Närvaro på högstadieskolan i området	Syftet är att skapa relation till högstadieeleverna samt personalen. Pedagog är ansvarig och tar med sig fika till skolan. Diakon medverkar vissa tillfällen.
Utåtriktat arbete	
Närvaro i områdesgruppen, planera och utföra tillsammans med arbetslaget församlingens bidrag i områdesdagarna.	Syftet är att skapa kontakter med övriga samhällsaktörer och organisationer på området och sprida information om församlingsverksamheter för allmänheten. Vara med i samhällsbygget.
Närvaro i Örnässets centrum	Att finnas på plats vid köpcentrum på Örnäset för att synliggöra kyrkan och diakonin. Informera om verksamheter samt skapa kontakt med församlingsbor och näringsidkare
Andlig fördjupning, undervisning	
Samtalsgrupp om existentiella frågor och –hälsa.	Erbjuda möjlighet till samtalsgrupper där man kan samtala om sitt liv och om existentiella frågor.
Nätverkande och samarbete	
Skolor och elevhälsan i förebyggande syfte	Lättare att hänvisa rätt, när organisationer har kännedom om varandras verksamheter

---

Utveckla samverkan med Hälsocentralen, hemtjänst m.fl	Genom god kontakt med t.ex. hälsocentralen kan möjligheten förenkla att till kontakt med varandra. Det blir även enklare att hänvisa till varandras verksamheter.
Samarbete med Storstigens vård och omsorgsboende samt med Rödkallens trygghetsboende	I samarbete med personal på respektive boende skapa gemenskap, hålla andakter och sångstunder för områdets seniorer.

Möjliggöra idealitet

Uppmuntra/ Rekrytera människor att göra ideella insatser vid olika tillfällen. Både punktinsatser men även insatser över tid.	Fortsätta stödja ideellas engagemang i våra verksamheter. Fånga upp vad människor vill engagera sig i och skapa förutsättningar för ideell insats.
Ideella på Diakonala Mötesplatsen	Det finns ett stort engagemang bland de som besöker Mötesplatsen. Ideella har uppgifter som kaffekokning, bakning, m.m. Under diakons ledning engagera fler ideella medarbetare, ideella som kan möjliggöra fler inriktningar på samlingarna. Engagemanget i verksamheten fungerar som en väg in i kyrkan och det ideella arbetet i församlingen.

Uppföljningsplan

Diakonkollegiet har ett uppdrag att kontinuerligt i sina samtal med enskilda kontakter, församlingsbor, ideella, områdeskollegium samt med andra samhällsaktörer lyssna in de samhällsförändringar som sker inom Luleå domkyrkoförsamlingens område. Utifrån dessa förändringar göra omvärlds och behovsanalyser och dokumenterar dem, så att Diakonipastoralen samt den diakonala handlingsplanen motsvarar de aktuella diakonala behoven som finns i Luleå domkyrkoförsamlingen.

Mallen för Diakonipastoralen finns som ett öppet dokument, som församlingens diakoner och diakoniassistenter har tillgång till att fylla i och förändra i texten. Samtalet och reflektionen om Diakonipastoralen kommer kontinuerligt hållas levande, när diakonkollegium möts.

Diakonipastoralen skall revideras vartannat år.

Källhänvisning

Bok: Vägledning för diakonin, Magnus Bodin och Miriam Hollmer
Bok: Diakonins sju bord, Sanna och Hans-Erik Lindström

Häfte: Kallad till diakon och präst i Svenska kyrkan, biskopsmötet 2014

Dokument:

"SKR Diakoni – mer än ord Sanna Lindström & Hans-Erik Lindström, 2014)
"Församlingsinstruktion för Luleå domkyrkoförsamling 2023 – 2026
Samverkansavtal Diakoni i Centrum, Luleå domkyrkoförsamling och Nederluleå församling 2022

Hemsidor:

Luleå kommuns hemsida Befolkningsstatistik
Luleå kommuns hemsida Bostäder och Bostadsområden

Bilagor

Bilaga 1 *Befolkningsstatistik 2021-12-31*
Bilaga 2 *Områdesbeskrivning befolknings*